

**PRIJEDLOG OSNOVE ZA VOĐENJE PREGOVORA I ZAKLJUČIVANJE
SPORAZUMA O STATUSU
IZMEĐU
CRNE GORE I EVROPSKE UNIJE
O AKCIJAMA KOJE SPROVODI EVROPSKA AGENCIJA ZA GRANIČNU I
OBALSKU STRAŽU U CRNOJ GORI**

Podgorica, jun 2018. godine

I Ustavni osnov za zaključivanje sporazuma

Ustavni osnov za zaključivanje Sporazuma o statusu između Crne Gore i Evropske unije o akcijama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori sadržan je u odredbama člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore kojim je propisano da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4 Ustava, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II Ocjena stanja odnosa sa Evropskom unijom

Članstvo u Evropsku uniju je jedan od ključnih strateških ciljeva Crne Gore. Od obnove nezavisnosti Crne Gore, EU predstavlja jednog od najznačajnijih partnera naše države i zajednica kojoj nastojimo formalno i integralno pristupiti. Nakon objavljene Strategije proširenja za Zapadni Balkan u februaru ove godine, potvrđena je posvećenost EU politici proširenja i Crna Gora prepoznata kao buduća članica EU, jer je sa najviše otvorenih pregovaračkih poglavlja i ostvarenim mjerljivim rezultatima u procesu sprovođenja sveobuhvatnih reformi, Crna Gora zavrijedila status lidera u regionu u evropskim integracijama. Pomenuta strategija definiše i šest novih vodećih inicijativa kojima će EU dodatno jačati saradnju sa zemljama Zapadnog Balkana, među kojima aktivnost potpisivanja ovog sporazuma o statusu predstavlja jednu od važnih aktivnosti.

III Razlozi za zaključivanje međunarodnog sporazuma

Zaključivanje Sporazuma sa Evropskom agencijom za graničnu i obalsku stražu (FRONTEX) je od izuzetnog značaja za Crnu Goru u cilju jačanja saradnje sa Evropskom unijom u oblasti upravljanja granicama i postizanja zajedničkih standarda na području zajedničkog djelovanja. Sporazum je veoma bitan i za EU, posebno u svijetlu aktuelnih migrantskih tokova. Predmetni sporazum predstavlja adekvatan okvir za saradnju EU i država potpisnica, u okviru kojeg će Crnoj Gori biti pružena pomoć u oblasti upravljanja granicom i eventualnim kriznim situacijama koje se odnose na pojačani priliv migranata sa Bliskog Istoka i konfliktnih područja, što je nepredvidljivog karaktera i zahtjeva blagovremeno i stručno reagovanje. Takođe, sporazum će omogućiti da crnogorski granični policijski službenici dobiju odgovarajuću ekspertsku podršku, obuke, tehničku pomoć. Budući na oblast koju tretira, očekuje se da će predmetni sporazum imati pozitivne implikacije na vođenje pregovora u oblasti vladavine prava, odnosno pregovaračko poglavlje 24.

IV Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori, odnosno bitni elementi koje ugovor treba da sadrži i predlog stavova delegacije Crne Gore u vezi sa tim pitanjima

Sporazumom o statusu između Crne Gore i Evropske unije o akcijama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori utvrđuje se okvir za saradnju između FRONTEX-a i njegovih timova sa jedne strane, i nadležnih tijela Crne Gore, sa druge strane. Njime su obuhvaćeni opseg operacija, građanska i krivična odgovornost, pitanje

privilegija i imuniteta, zadaci i nadležnosti timova, kao i usklađenost sa temeljnim pravima, pitanja koja će biti predmet pregovora.

V Procjena potrebnih finansijskih sredstava za izvršavanje ugovora i način njihovog obezbjeđenja

Izvršenje ovog sporazuma ne zahtijeva obezbijedenje dodatnih sredstava u Budžetu Crne Gore.

VI Stavovi i mišljenja zainteresovanih organa o opravdanosti zaključivanja ugovora

U postupku pripreme Nacrta ovog sporazuma, zatraženo je mišljenje Ministarstva vanjskih poslova, koje se daje u prilogu.

VII Odnos Sporazuma prema važećim propisima

Zaključivanje Sporazuma o statusu između Crne Gore i Evropske unije o akcijama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori ne zahtijeva izmjenu važećih propisa u Crnoj Gori.

VIII Prijedlog sastava delegacije

Ministarstvo unutrašnjih poslova predlaže da delegaciju Crne Gore za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma o statusu između Crne Gore i Evropske unije o akcijama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori čine:

- Hermin Šabotić, šef delegacije, načelnik Direkcije za razvoj policije i normative poslove, Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Dragan Dašić, načelnik Direkcije za strance, migracije i readmisiju, Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Vojislav Dragović, glavni policijski inspektor, Sektor granične policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije
- Dejan Andrić, glavni policijski inspektor, Sektor granične policije, Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije
- Neli Rašović, samostalna savjetnica II, Direktorat za međunarodnu saradnju i evropske integracije, Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Milena Vujović, direktorica Direkcije za praćenje međunarodno-javnog prava i međunarodno-pravna pitanja, Ministarstvo vanjskih poslova

Troškove za rad delegacije snosiće organi čiji predstavnici učestvuju u pregovorima.

Prilog:

Nacrteksta Sporazuma o statusu između Crne Gore i Evropske unije o akcijama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori

**Nacrt sporazuma o statusu između Crne Gore i Evropske unije o akcijama koje sprovodi
Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori**

CRNA GORA

i EVROPSKA UNIJA,

dalje u tekstu “Strane“,

S OBZIROM NA TO DA mogu nastupiti situacije u kojima Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu koordinira operativnom saradnjom između država članica EU i Crne Gore, između ostalog i na teritoriji Crne Gore,

S OBZIROM NA TO DA je potrebno uspostaviti pravni okvir u obliku sporazuma o statusu za slučajeve kada će članovi tima Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu imati izvršna ovlašćenja na teritoriji Crne Gore,

UZIMAJUĆI U OBZIR da sve akcije Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu na teritoriji Crne Gore treba da u potpunosti poštuju osnovna prava,

ODLUČILE SU DA SKLOPE SLJEDEĆI SPORAZUM:

Član 1
OBLAST PRIMJENE SPORAZUMA

1. Ovaj Sporazum obuhvata sve aspekte potrebne za sprovođenje akcija Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu koje se mogu odvijati na teritoriji Crne Gore, pri čemu članovi tima Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu imaju izvršna ovlašćenja.
2. Ovaj se Sporazum primjenjuje samo na teritoriji Crne Gore ili njenim djelovima.

Član 2
DEFINICIJE

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „akcija“ znači zajednička operacija, brza intervencija na granicama ili operacija vraćanja;

2. „zajednička operacija“ znači akcija koja ima za cilj rješavanje problema ilegalnih migracija, sadašnjih i budućih prijetnji na vanjskim granicama Crne Gore ili prekograničnog kriminala, odnosno pružanje veće tehničke i operativne pomoći radi kontrole onih djelova vanjskih granica koji su susjedni nekoj državi članici;
3. „brza intervencija na granicama“ znači akcija koja se sprovodi na teritoriji Crne Gore tokom ograničenog vremenskog perioda u cilju reagovanja na konkretne i nesrazmjerne izazove na granicama Crne Gore koja se graniči sa nekom od država članica;
4. „operacija vraćanja“ znači operacija kojom koordinira Agencija i koja uključuje tehničko i operativno pojačanje koje pruža jedna država članica ili više njih u okviru koje se povratnici iz jedne države članice ili više njih u Crnu Goru vraćaju prisilno ili dobrovoljno;
5. „nadzor državne granice“ znači kontrola lica koja se sprovodi na granici isključivo kao odgovor na pokušaj ili na čin prelaska te granice, nezavisno od drugih okolnosti, a sastoji se od graničnih provjera na graničnim prelazima i nadzora državne granice između graničnih prelaza;
6. „tim“ znači tim graničnih policijskih službenika i drugog relevantnog osoblja država članica učesnica, uključujući granične policijske službenike ili drugo relevantno osoblje koje su države članice uputile Agenciji radi njihovog raspoređivanja tokom neke akcije;
7. „država članica“ znači država članica Evropske unije;
8. „matična država članica“ znači država članica čiji je granični policijski službenik ili član drugi relevantni službenik član tima;
9. „lični podaci“ znači svaka informacija koja se odnosi na identifikovano fizičko lice ili fizičko lice čiji se identitet može utvrditi. Lice čiji se identitet može utvrditi jeste lice koje se može identifikovati direktno ili indirektno, naročito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacioni broj, podaci o lokaciji ili mrežni identifikator, ili uz pomoć jednog ili više faktora svojstvenih njegovom fizičkom, fiziološkom, genetskom, mentalnom, ekonomskom, kulturnom ili socijalnom identitetu;
10. „država članica učesnica“ znači država članica koja učestvuje u akciji u Crnoj Gori tako što objezbjeđuje tehničku opremu, granične policijske službenike ili drugo relevantno osoblje koje je raspoređeno kao dio tima;
11. „Agencija“ znači Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu osnovana Uredbom (EU) br. 2016/1624 o evropskoj graničnoj i obalskoj straži.

Član 3

OPERATIVNI PLAN

Za svaku se zajedničku operaciju ili brzu intervenciju na granicama dogovara se operativni plan. U planu se detaljno navode organizacioni i proceduralni aspekti zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama, uključujući opis i procjenu situacije, operativni cilj i druge ciljeve, operativni koncept, vrstu tehničke opreme koja će se koristiti, plan sprovođenja, saradnju sa ostalim trećim zemljama, drugim agencijama i tijelima Unije ili međunarodnim organizacijama, odredbe u pogledu osnovnih prava, uključujući zaštitu ličnih podataka, koordinacionu, komandnu, kontrolnu, komunikacionu i izvještajnu strukturu, organizacione aranžmane i logistiku, evaluaciju i finansijske aspekte zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama. Evaluaciju zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama zajednički sprovode Crna Gora i Agencija.

Član 4

ZADACI I OVLAŠĆENJA ČLANOVA TIMA

1. Članovi tima ovlašćeni su da obavljaju zadatke i primjenjuju izvršna ovlašćenja koja su potrebna za kontrolu granice i operacije vraćanja.
2. Članovi tima poštuju zakone i druge propise Crne Gore.
3. Članovi tima mogu obavljati zadatke i primjenjivati ovlašćenja na teritoriji Crne Gore samo na osnovu instrukcija i, po pravilu, u prisustvu graničnih policijskih službenika ili drugog relevantnog osoblja Crne Gore. Crna Gora prema potrebi izdaje instrukcije timu u skladu sa operativnim planom. Crna Gora može ovlastiti članove tima da postupaju u njeno ime.
Agencija može, preko svog koordinatora, saopštiti Crnoj Gori svoje stavove o instrukcijama koje su izdate timu. U tom slučaju Crna Gora uzima te stavove u obzir i postupa u skladu sa njima koliko je to moguće.
Ako instrukcije izdate timu nijesu u skladu sa operativnim planom, koordinator o tome odmah izvještava izvršnog direktora Agencije. Izvršni direktor može preduzeti odgovarajuće mjere, uključujući privremenu obustavu ili prekid akcije.
4. Članovi tima nose svoju uniformu tokom obavljanja svojih zadataka i primjene svojih ovlašćenja. Isto tako, članovi tima na uniformama nose vidljivu oznaku za ličnu identifikaciju i plavu traku na rukavu sa oznakama Evropske unije i Agencije. Kako bi se mogli identifikovati pred nacionalnim organima Crne Gore, članovi tima uvijek nose sa sobom akreditacionu ispravu iz člana 7.
5. Prilikom obavljanja svojih zadataka i primjene svojih ovlašćenja članovi tima mogu nositi službeno oružje, municiju i opremu ako su ovlašćeni u skladu sa nacionalnim

zakonodavstvom matične države članice. Prije raspoređivanja članova tima Crna Gora obavještava Agenciju o dopuštenom službenom oružju, municiji i opremi i o uslovima njihove upotrebe.

6. Prilikom obavljanja svojih zadataka i primjene svojih ovlašćenja članovima tima se odobrava primijena sile, uključujući službeno oružje, municiju i opremu, uz saglasnost matične države članice i Crne Gore, u prisustvu graničnih policijskih službenika ili drugog relevantnog osoblja Crne Gore i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Crne Gore. Crna Gora može odobriti članovima tima da primjenjuju silu u odsustvu graničnih policijskih službenika ili drugog relevantnog osoblja Crne Gore.
7. Crna Gora može članovima tima odobriti uvid u svoje nacionalne baze podataka ako je to potrebno za ispunjenje operativnih ciljeva utvrđenih u operativnom planu i za sprovođenje operacija vraćanja. Članovi tima imaju uvid samo u one podatke koji su potrebni za obavljanje njihovih zadataka i primjenu njihovih ovlašćenja. Prije raspoređivanja članova tima Crna Gora obavještava Agenciju o nacionalnim bazama podataka u koje se može izvršiti uvid. Uvid u baze podataka vrši se u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Crne Gore o zaštiti podataka.

Član 5

PRIVREMENA OBUSTAVA I PREKID AKCIJE

1. Ako Crna Gora ne poštuje odredbe ovog Sporazuma ili operativnog plana, izvršni direktor Agencije može privremeno obustaviti ili prekinuti akciju nakon što o tome obavijesti Crnu Goru pisanim putem. Izvršni direktor Agencije obavještava Crnu Goru o razlozima za privremenu obustavu ili prekid akcije.
2. Ako Agencija ili bilo koja država članica učesnica ne poštuje odredbe ovog Sporazuma ili operativnog plana, Crna Gora može privremeno obustaviti ili prekinuti akciju nakon što o tome obavijesti Agenciju pisanim putem. Crna Gora obavještava Agenciju o razlozima za privremenu obustavu ili prekid akcije.
3. Konkretno, izvršni direktor Agencije ili Crna Gora mogu privremeno obustaviti ili prekinuti akciju u slučajevima kršenja osnovnih prava, načela zabrane protjerivanja ili vraćanja ili pravila o zaštiti podataka.
4. Prekid akcije ne utiče na prava ili obaveze koje su proistekle iz primjene ovog Sporazuma ili operativnog plana prije takvog prekida.

Član 6

PRIVILEGIJE I IMUNITETI ČLANOVA TIMA

1. Članovi tima ne mogu biti podvrgnuti bilo kakvom obliku hapšenja ili zadržavanja.
2. Dokumenti, prepiska i imovina članova tima nepovredivi su, osim u slučaju mjera izvršenja dopuštenih u skladu sa stavom 6.
3. Članovi tima uživaju imunitet od krivičnog sudstva u Crnoj Gori u svim okolnostima. Privilegije koje uživaju članovi tima i imunitet od krivičnog sudstva Crne Gore ne izuzimaju ih od krivičnog sudstva matične države članice. Matična država članica može članovima tima prema potrebi ukinuti imunitet od krivičnog sudstva Crne Gore. Takvo ukidanje uvijek mora biti izričito.
4. Članovi tima uživaju imunitet od građanskog i upravnog sudstva Crne Gore u odnosu na sva djela koja počine prilikom obavljanja svojih službenih dužnosti. Ako se protiv članova tima pokrene bilo kakav parnični postupak pred bilo kojim sudom Crne Gore, o tome se bez odlaganja obavještavaju izvršni direktor Agencije i nadležni organ matične države članice. Prije pokretanja postupka pred sudom izvršni direktor Agencije i nadležni organ matične države članice potvrđuju sudu da li su članovi tima dotično djelo počinili prilikom obavljanja svojih službenih dužnosti. Ako je djelo počinjeno prilikom obavljanja službenih dužnosti, postupak se ne pokreće. Ako djelo nije počinjeno prilikom obavljanja službenih dužnosti, postupak se može nastaviti. Potvrda izvršnog direktora Agencije i nadležnog organa matične države članice obavezujuća je za sudstvo Crne Gore, koje potvrdu ne može osporavati. Ako članovi tima pokrenu postupak, oni se ne mogu pozvati na imunitet od sudstva u pogledu bilo kakve protivtužbe koja je direktno vezana s glavnom tužbom.
5. Članovi tima nisu dužni da svjedoče.
6. Mjere izvršenja ne mogu se preduzimati prema članovima tima, osim u slučaju kada je protiv njih pokrenut parnični postupak koji nije povezan sa njihovim službenim dužnostima. Imovina članova tima za koju izvršni direktor Agencije potvrdi da je potrebna za obavljanje njihovih službenih dužnosti ne može se zaplijeniti radi izvršenja presude, odluke ili naloga. Članovi tima u parničnim postupcima ne podliježu nikakvim ograničenjima u pogledu njihove lične slobode ni drugim mjerama ograničenja.
7. Imunitet članova tima od sudstva Crne Gore ne izuzima ih od sudstva njihovih matičnih država članica.
8. Kad je riječ o uslugama koje su pružene Agenciji, na članove tima ne primjenjuju se odredbe o socijalnom osiguranju koje mogu biti na snazi u Crnoj Gori.

9. Članovi tima su izuzeti od bilo kakvog oblika oporezivanja plate i primanja u Crnoj Gori koje im za rad isplaćuju Agencija ili matične države članice, kao i od oporezivanja bilo kakvih prihoda koje primaju izvan Crne Gore.
10. U skladu sa zakonima i propisima koje može donijeti, Crna Gora dozvoljava unos predmeta za ličnu upotrebu članova tima i odobrava oslobođenje od svih carina, poreza i povezanih naknada, osim naknada za skladištenje, prevoz i slične usluge u vezi s takvim predmetima. Crna Gora dopušta i izvoz takvih predmeta.
11. Lični prtljag članova tima izuzet je od pregleda sve dok postoje ozbiljni razlozi za pretpostavku da sadrži predmete koji nijesu namijenjeni ličnoj upotrebi članova tima ili predmete čiji je uvoz ili izvoz zabranjen zakonom ili uslovljen propisima Crne Gore o karantinu. Pregled takvog ličnog prtljaga vrši se isključivo u prisustvu dotičnih članova tima ili ovlašćenog predstavnika Agencije.

Član 7 AKREDITACIONA ISPRAVA

1. Agencija u saradnji sa Crnom Gorom svakom članu tima izdaje ispravu na službenom jeziku Crne Gore i na jednom od službenih jezika institucija Evropske unije radi njegove identifikacije pred nacionalnim organima Crne Gore i kao dokaz da imalac ima pravo da obavlja zadatke i primjenjuje ovlašćenja iz člana 4 ovog sporazuma i operativnog plana. Isprava uključuje sljedeće informacija o članu tima: ime i državljanstvo; čin ili naziv radnog mjesta; noviju digitalnu fotografiju i zadatke koje je ovlašćen da obavlja tokom angažovanja.
2. Akreditacionom ispravom se, zajedno sa važećom putnom ispravom, članu tima omogućava ulazak u Crnu Goru bez potrebe za izdavanje vize ili prethodnog odobrenja.
3. Akreditaciona isprava se vraća Agenciji po završetku akcije.

Član 8 OSNOVNA PRAVA

1. Prilikom obavljanja svojih zadataka i primjene svojih ovlašćenja članovi tima u potpunosti poštuju osnovna prava i slobode, uključujući pristup postupcima azila, ljudsko dostojanstvo, zabranu mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, pravo na slobodu, načelo zabrane prisilnog vraćanja i zabrane kolektivnog protjerivanja, prava djeteta te pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života. Prilikom obavljanja svojih zadataka i primjene svojih ovlašćenja oni ne smiju proizvoljno vršiti diskriminaciju lica

ni na kojoj osnovi, uključujući pol, rasno i etničko porijeklo, vjeroispovijest ili uvjerenja, invaliditet ili uzrast, seksualnu orijentaciju ili rodni identitet. Sve mjere kojima se zadire u osnovna prava i slobode, a koje članovi tima preduzmu prilikom obavljanja svojih zadataka i primjene svojih ovlaštenja, moraju biti srazmjerne ciljevima koji se tim mjerama nastoje ostvariti i moraju poštovati suštinu ovih osnovnih prava i sloboda.

2. Svaka Strana raspolaže žalbenim mehanizmom koji se bavi navodima o kršenju osnovnih prava koje je počinilo njeno osoblje prilikom vršenja svojih službenih dužnosti tokom zajedničke operacije, brze intervencije na granicama ili operacije vraćanja iz ovog Sporazuma.

Član 9

OBRADA LIČNIH PODATAKA

1. Lični podaci se obrađuju samo kad je to potrebno kako bi Crna Gora, Agencija ili države članice učesnice mogle sprovesti ovaj Sporazum.
2. Crna Gora obrađuje lične podatke u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.
3. Agencija i države članice učesnice obrađuju podatke o ličnosti, uključujući slanje podataka o ličnosti Crnoj Gori, u skladu sa Uredbom (EZ) br.45/2001 Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. decembra 2000. godine o zaštiti lica u vezi sa obradom ličnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom protoku takvih podataka, Direktivom 95/46 EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti lica u vezi s obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, Okvirnom odlukom Savjeta 2008/977/PUP od 27. novembra 2008. godine o zaštiti ličnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne saradnje u krivičnim stvarima i u skladu s mjerama koje je donijela Agencija radi primjene Uredbe (EZ) br.45/2001, kako je navedeno u članu 45. stav 2. Uredbe (EU) 2016/1624.
4. Ako obrada uključuje slanje ličnih podataka, države članice i Agencija u trenutku njihovog slanja Crnoj Gori ukazuju na sva ograničenja u pogledu pristupa tim podacima ili njihove upotrebe u načelu ili konkretno, između ostalog u pogledu slanja, brisanja ili uništavanja. Ako se potreba za takvim ograničenjima javi nakon slanja ličnih podataka, one o tome obavještavaju Crnu Goru.
5. Lične podatke koji su prikupljeni tokom akcije u administrativne svrhe mogu obrađivati Agencija, države članice učesnice i Crna Gora u skladu sa važećim zakonodavstvom o zaštiti podataka.
6. Po završetku svake akcije Agencija, države članice učesnice i Crna Gora sastavljaju zajednički izvještaj o primjeni stavova od 1. do 5. ovog člana. Izvještaj se dostavlja

službeniku Agencije nadležnom za osnovna prava i službeniku Agencije nadležnom za zaštitu podataka. Oni o tome izvještavaju izvršnog direktora Agencije.

Član 10 **SPOROVI I TUMAČENJA**

1. Sva pitanja koja se pojave u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma zajednički razmatraju predstavnici Agencije i nadležnih organa Crne Gore.
2. Ako se prethodno ne postigne dogovor, sporovi u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma rješavaju se isključivo pregovorima između Crne Gore i Evropske komisije, koja se, kad god se to smatra potrebnim, savjetuje sa bilo kojom državom članicom koja se graniči sa Crnom Gorom.

Član 11 **STUPANJE NA SNAGU, TRAJANJE I RASKID SPORAZUMA**

1. Strane odobravaju ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutrašnjim pravnim postupcima.
2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma kada Strane obavijeste jedna drugu o završetku unutrašnjih pravnih postupaka iz stava 1.
3. Ovaj Sporazum se sklapa na neodređeno vrijeme. Bilo koja Strana može obavijestiti drugu Stranu pisanim putem o svojoj namjeri da raskine ovaj Sporazum. Raskid stupa na snagu šest mjeseci od datuma obavještenja.
4. Ovaj Sporazum se može raskinuti pisanim dogovorom između Strana, a može ga jednostrano raskinuti bilo koja Strana. U ovom drugom slučaju Strana koja želi da raskine Sporazum o tome obavještava drugu stranu pismenim putem. Raskid stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kom je obavještenje učinjeno.
5. Obavještenja u skladu sa ovim članom dostavljaju se, u slučaju Evropske unije, Generalnom sekretarijatu Savjeta Evropske unije, a u slučaju Crne Gore, Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Sačinjeno u dana na crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna.

Potpisi:

Za Crnu Goru	Za Evropsku Uniju
--------------	-------------------

Draft status agreement between Montenegro and the European Union on actions carried out by the European Border and Coast Guard Agency in Montenegro

MONTENEGRO,

and THE EUROPEAN UNION,

Hereinafter referred to as 'the Parties',

WHEREAS situations may arise where the European Border and Coast Guard Agency coordinates operational cooperation between EU Member States and Montenegro, including on the territory of Montenegro,

WHEREAS a legal framework in the form of a status agreement should be established for the situations where the team members of the European Border and Coast Guard Agency will have executive powers on the territory of Montenegro,

CONSIDERING that all actions of the European Border and Coast Guard Agency on the territory of Montenegro should fully respect fundamental rights,

HAVE DECIDED TO CONCLUDE THE FOLLOWING AGREEMENT:

ARTICLE 1
SCOPE OF THE AGREEMENT

1. This Agreement shall cover all aspects that are necessary for carrying out actions by the European Border and Coast Guard Agency that may take place in the territory of Montenegro whereby team members of the European Border and Coast Guard Agency have executive powers.
2. This Agreement shall only apply in the territory of Montenegro or parts thereof.

ARTICLE 2
DEFINITIONS

For the purposes of this Agreement, the following definitions apply:

- (1) 'action' means a joint operation, a rapid border intervention or a return operation;

- (2) 'joint operation' means an action aimed at tackling illegal immigration, present or future threats at the external borders of Montenegro or cross-border crime or aimed at providing increased technical and operational assistance for the control of those parts of the external borders neighbouring a Member State;
- (3) 'rapid border intervention' means an action aimed at responding to a situation of specific and disproportionate challenges at the borders of Montenegro neighbouring a Member State and deployed in the territory of Montenegro for a limited period of time;
- (4) 'return operation' means an operation that is coordinated by the Agency and involves technical and operational reinforcement being provided by one or more Member States under which returnees from one or more Member States are returned either on a forced or voluntary basis to Montenegro;
- (5) 'border control' means the control of persons carried out at a border in response exclusively to an intention to cross or the act of crossing that border, regardless of any other consideration, consisting of border checks at border crossing points and border surveillance between border crossing points;
- (6) 'team' means a team of border guards and other relevant staff from participating Member States, including border guards and other relevant staff that are seconded by Member States to the Agency to be deployed during an action;
- (7) 'Member State' means a Member State of the European Union;
- (8) 'home Member State' means the Member State of which a member of team is a border guard or other relevant staff member;
- (9) 'personal data' means any information relating to an identified or identifiable natural person; an identifiable person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier such as a name, an identification number, location data, an online identifier or to one or more factors specific to the physical, physiological, genetic, mental, economic, cultural or social identity of that natural person;
- (10) 'participating Member State' means a Member State which participates in the action in Montenegro by providing technical equipment, border guards and other relevant staff deployed as part of the team;
- (11) 'Agency' means the European Border and Coast Guard Agency established by Regulation (EU) 2016/1624 on the European Border and Coast Guard.

ARTICLE 3

OPERATIONAL PLAN

An Operational Plan shall be agreed for each joint operation or rapid border intervention. The plan shall set out in detail the organisational and procedural aspects of the joint operation or rapid border intervention, including a description and an assessment of the situation, the operational aim and objectives, the operational concept, the type of

technical equipment to be deployed, the implementation plan, the cooperation with other third countries, other Union Agencies and bodies or international organisations, the provisions in respect of fundamental rights including personal data protection, the coordination, command, control, communication and reporting structure, the organisational arrangements and logistics, the evaluation and the financial aspects of the joint operation or rapid border intervention. The evaluation of the joint operation or of the rapid border intervention shall be conducted jointly by Montenegro and by the Agency.

ARTICLE 4

TASKS AND POWERS OF THE MEMBERS OF THE TEAM

1. Members of the team shall have the authority to perform the tasks and exercise the executive powers required for border control and return operations.
2. Members of the team shall respect the laws and regulations of Montenegro.
3. Members of the team may only perform tasks and exercise powers in the territory of Montenegro under instructions from and, as a general rule, in the presence of border guards or other relevant staff of Montenegro. Montenegro shall issue instructions to the team in accordance with the Operational Plan where appropriate. Montenegro may authorise members of the team to act on its behalf.

The Agency, through its Coordinating Officer, may communicate its views to Montenegro on the instructions given to the team. In that case, Montenegro shall take those views into consideration and follow them to the extent possible.

In cases where the instructions issued to the team are not in compliance with the Operational Plan, the Coordinating Officer shall immediately report to the Executive Director of the Agency. The Executive Director may take appropriate measures, including the suspension or the termination of the action.

4. Members of the team shall wear their own uniform while performing their tasks and exercising their powers. Members of the team shall also wear visible personal identification and a blue armband with the insignias of the European Union and of the Agency on their uniforms. For the purposes of identification vis-à-vis the national authorities of Montenegro, members of the team shall at all times carry an accreditation document referred to in Article 7.
5. While performing their tasks and exercising their powers, members of the team may carry service weapons, ammunition and equipment as authorised according to the home Member State's national law. Montenegro shall, in advance of the deployment of the members of the team, inform the Agency of the permissible service weapons, ammunition and equipment and of the conditions for their use.
6. While performing their tasks and exercising their powers, members of the team shall be authorised to use force, including service weapons, ammunition and equipment, with the consent of the home Member State and Montenegro, in the presence of border guards or other relevant staff of the Montenegro and in accordance with the national law of the

Montenegro. Montenegro may authorise members of the team to use force in the absence of border guards or other relevant staff of Montenegro.

7. Montenegro may authorise members of the team to consult its national databases if necessary for fulfilling operational aims specified in the Operational Plan and for return operations. The members of the team shall only consult data which is necessary for performing their tasks and exercising their powers. Montenegro shall, in advance of the deployment of the members of the team, inform the Agency of the national databases which may be consulted. That consultation shall be carried out in accordance with the national data protection law of Montenegro.

ARTICLE 5

SUSPENSION AND TERMINATION OF THE ACTION

1. The Executive Director of the Agency may suspend or terminate the action, after informing Montenegro in writing, if the provisions of this Agreement or of the Operational Plan are not respected by Montenegro. The Executive Director shall notify Montenegro the reasons thereof.
2. Montenegro may suspend or terminate the action, after informing the Agency in writing, if the provisions of this Agreement or of the Operational Plan are not respected by the Agency or by any participating Member State. Montenegro shall notify the Agency the reasons thereof.
3. In particular, the Executive Director of the Agency or Montenegro may suspend or terminate the action in cases of breach of fundamental rights, violation of non-refoulement principle or of data protection rules.
4. Termination of the action shall not affect any rights or obligations arising out of the application of this Agreement or the Operational Plan before such termination.

ARTICLE 6

PRIVILEGES AND IMMUNITIES OF THE MEMBERS OF THE TEAM

1. Members of the team shall not be subject to any form of arrest or detention.
2. Papers, correspondence and assets of members of the team shall be inviolable, except in case of measures of execution which are permitted pursuant to paragraph 6.
3. Members of the team shall enjoy immunity from the criminal jurisdiction of Montenegro under all circumstances. Privileges granted to members of the team and immunity from the criminal jurisdiction of Montenegro do not exempt them from the jurisdiction of the home Member State. The immunity of members of the team from the criminal jurisdiction of Montenegro may be waived by the home Member State as the case may be. Such a waiver must always be an express waiver.

4. Members of the team shall enjoy immunity from the civil and administrative jurisdiction of Montenegro in respect of all acts performed by them in the exercise of their official functions. If any civil proceeding is instituted against members of the team before any Montenegro court, the Executive Director of the Agency and the competent authority of the home Member State shall be notified immediately. Prior to the initiation of the proceeding before the court, the Executive Director of the Agency and the competent authority of the home Member State shall certify to the court whether the act in question was performed by Members of the team in the exercise of their official functions. If the act was performed in the exercise of official functions, the proceeding shall not be initiated. If the act was not performed in the exercise of official functions, the proceeding may continue. The certification by the Executive Director of the Agency and the competent authority of the home Member State shall be binding upon the jurisdiction of Montenegro which may not contest it. The initiation of proceedings by members of the team shall preclude them from invoking immunity from jurisdiction in respect of any counter-claim directly connected with the principal claim.
5. Members of the team shall not be obliged to give evidence as witnesses.
6. No measures of execution may be taken in respect of members of the team, except in the case where a civil proceeding not related to their official functions is instituted against them. Property of members of the team, which is certified by the Executive Director of the Agency to be necessary for the fulfilment of their official functions, shall be free from seizure for the satisfaction of a judgment, decision or order. In civil proceedings, members of the team shall not be subject to any restrictions on their personal liberty or to any other measures of constraint.
7. The immunity of members of the team from the jurisdiction of Montenegro shall not exempt them from the jurisdictions of the respective home Member States.
8. Members of the team shall, with respect to services rendered for the Agency, be exempt from social security provisions which may be in force in Montenegro.
9. Members of the team shall be exempt from any form of taxation in Montenegro on the salary and emoluments paid to them by the Agency or the home Member States, as well as on any income received from outside Montenegro.
10. Montenegro shall, in accordance with such laws and regulations as it may adopt, permit the entry of articles for the personal use of members of the team, and shall grant exemption from all customs duties, taxes, and related charges other than charges for storage, transport and similar services, in respect of such articles. Montenegro shall also allow the export of such articles.
11. The personal baggage of members of the team shall be exempt from inspection, unless there are serious grounds for considering that it contains articles that are not for the personal use of members of the team, or articles whose import or export is prohibited by the law or subject to quarantine regulations of Montenegro. Inspection of such personal

baggage shall be conducted only in the presence of members of the team concerned or an authorised representative of the Agency.

ARTICLE 7

ACCREDITATION DOCUMENT

1. The Agency shall, in cooperation with Montenegro, issue a document in the official language(s) of the Montenegro and in an official language of the institutions of the European Union to each member of the team for the purposes of identification vis-à-vis the national authorities of Montenegro and as proof of the holder's rights to perform the tasks and exercise the powers referred to in Article 4 of this Agreement and in the Operational Plan. The document shall include the following information on the member: name and nationality; rank or job title; a recent digitised photograph and tasks authorised to be performed during the deployment.
2. The accreditation document, in combination with a valid travel document, grants the member of the team access to Montenegro without the need for a visa or prior authorisation.
3. The accreditation document shall be returned to the Agency at the end of the action.

ARTICLE 8

FUNDAMENTAL RIGHTS

1. Members of the team shall, in the performance of their tasks and in the exercise of their powers, fully respect fundamental rights and freedoms, including as regards access to asylum procedures, human dignity and the prohibition of torture, inhuman or degrading treatment, the right to liberty, the principle of non-refoulement and the prohibition of collective expulsions, the rights of the child and the right to respect for private and family life. While performing their tasks and exercising their powers, they shall not arbitrarily discriminate against persons on any grounds including sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age, sexual orientation or gender identity. Any measures interfering with fundamental rights and freedoms taken in the performance of their tasks and in the exercise of their powers shall be proportionate to the objectives pursued by such measures and respect the essence of these fundamental rights and freedoms.
2. Each Party shall have a complaint mechanism to deal with allegations of a breach of fundamental rights committed by its staff in the exercise of their official functions in the course of a joint operation, rapid border intervention or return operation performed under this Agreement.

ARTICLE 9

PROCESSING OF PERSONAL DATA

1. Processing of personal data shall only take place when necessary for the implementation of this Agreement by Montenegro, the Agency or participating Member States.

2. Processing of personal data by Montenegro shall be subject to its national laws.
3. Processing of personal data by the Agency and the participating Member State(s), including in case of transfer of personal data to Montenegro, shall be subject to Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2000 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data by the Community institutions and bodies and on the free movement of such data, Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, Council Framework Decision 2008/977/JHA of 27 November 2008 on the protection of personal data processed in the framework of police and judicial cooperation in criminal matters and measures adopted by the Agency for the application of Regulation (EC) No 45/2001 as referred to in Article 45(2) of Regulation (EU) 2016/1624.
4. In case the processing involves the transfer of personal data, Member States and the Agency shall indicate, at the moment of transferring personal data to Montenegro, any restrictions on access to it or use of it, in general or specific terms, including as regards transfer, erasure or destruction. Where the need for such restrictions becomes apparent after the transfer of personal data, they shall inform the Montenegro accordingly.
5. Personal data collected for administrative purposes during the action may be processed by the Agency, the participating Member States and Montenegro in line with the applicable data protection legislation.
6. The Agency, the participating Member States and Montenegro shall draw up a common report on the application of paragraphs 1 to 5 of this Article at the end of each action. This report shall be sent to the Agency's Fundamental Rights Officer and Data Protection Officer. They shall report to the Executive Director of the Agency.

ARTICLE 10

DISPUTES AND INTERPRETATION

1. All issues arising in connection with the interpretation or application of this Agreement shall be examined jointly by representatives of the Agency and Montenegro's competent authorities.
2. Failing any prior settlement, disputes concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled exclusively by negotiation between Montenegro and the European Commission, which shall, whenever deemed necessary, consult any Member State neighbouring the third country.

ARTICLE 11

ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION OF THE AGREEMENT

1. This Agreement shall be approved by the Parties in accordance with their own internal legal procedures.

2. This Agreement shall enter into force the first day of the second month following the date on which the Parties have notified each other of the completion of the internal legal procedures referred to in paragraph 1.
3. This Agreement shall be valid indefinitely. Either Party may notify in writing the other Party of its intention to terminate this Agreement. The termination shall take effect six months after the date of the notification.
4. The Agreement may be terminated by written agreement between the Parties or unilaterally by either Party. In this last case, the Party wishing to terminate it shall notify in writing the other Party thereof. The termination shall take effect the first day of the month following the month notification was given.
5. Notifications made in accordance with this Article shall be sent, in the case of the European Union, to the General Secretariat of the Council of the European Union and, in the case of the Montenegro, to the Ministry of the Interior.

Done at on in Montenegrin and English language, both texts being equally authentic.

Signatures:

For Montenegro	For the European Union
----------------	------------------------